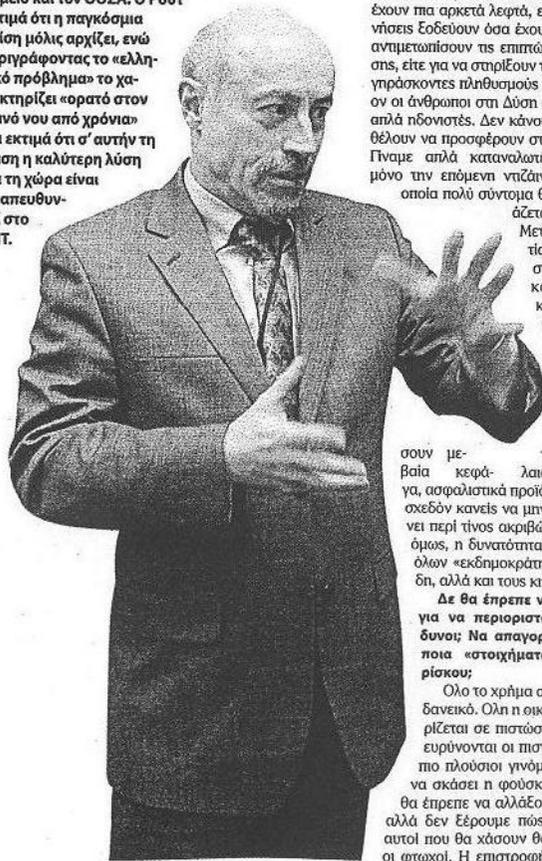

Χίλτον Ρουτ, οικονομολόγος

Το ΔΝΤ είναι η λύση για την Ελλάδα

Ο Χίλτον Ρουτ είναι πρωτίστως δάσκαλος. Χιλιάδες φοιτητές, Αμερικανοί και μη, έχουν περάσει από τα χέρια του κι έχουν μνηθεί στα μυστικά της οικονομίας -ως σύνολο δημογραφικών εξελίξεων, πολιτικών αποφάσεων, επιχειρηματικών επιλογών, καταναλωτικών συνηθειών. Παράλληλα, είναι σύμβουλος στην Παγκόσμια Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τον ΟΟΣΑ. Ο Ρουτ εκτιμά ότι η παγκόσμια κρίση μόλις αρχίζει, ενώ περιγράφοντας το «ελληνικό πρόβλημα» το χαρακτηρίζει «ορατό στον κοινό νου από χρόνια» και εκτιμά ότι σ' αυτήν τη φάση η καλύτερη λύση για τη χώρα είναι να απευθυνθεί στο ΔΝΤ.

Συνέντευξη στην **ΚΑΚΗ ΜΠΑΛΗ**
finance@ekdotiki.gr

Πιστεύετε ότι η κρίση πέρασε;
Τοιανόν. Η δημοσιονομική και δημογραφική κρίση μόλις αρχίζει. Αλλά και η χρηματοπιστωτική κρίση δεν έχει περάσει ακόμη. Οι αγορές πέζονται, οι ισολογισμοί των εταιριών πέζονται, δεν έχει βρεθεί ένα νέο σημείο ισορροπίας. Όλοι μας περιμένουμε την επιστροφή στην «ομαλότητα», όμως δεν έχουμε εικόνα για το τι θα είναι το «φυσιολογικό» μετά το πέρας της κρίσης.

Ποιο εκτιμάτε ότι θα είναι το αυριανό «φυσιολογικό»;
Οι δυτικές εταιρίες θα δυσκολεύονται πολύ περισσότερο να πουλήσουν τα προϊόντα τους. Οι πρώτες ύλες θα είναι πιο ακριβές. Τα περιθώρια κέρδους πιο μικρά. Κάποιος πρέπει να επενδύσει στην τεχνολογική έρευνα, εάν θέλουμε να κρατήσουμε το επίπεδο ευημερίας μας -κι αυτός ο κάποιος για την ώρα αγνοείται. Οι επιχειρήσεις και οι τράπεζες δεν έχουν πια αρκετά λεφτά, ενώ οι κυβερνήσεις Ώδουθεν όσα έχουν είτε για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης, είτε για να στηρίξουν τους συνεχώς γηρασκόντες πληθυσμούς τους. Επιπλέον οι άνθρωποι στη Δύση σήμερα είναι απλά ηδονιστές. Δεν κάνουν παιδιά, δε θέλουν να προσφέρουν στην κοινωνία. Γίνουμε απλά καταναλωτές, ποθούμε μόνο την επόμενη ντζάν κουζίνα, η οποία πολύ σύντομα θα κατασκευάζεται στην Κίνα.

Μετά τη δεκαετία του 1980, στον τούρμπο καπιταλισμό, και οι κοινοί θνητοί είχαν τη δυνατότητα να μπουν στην αγορά, να αγοράσουν μετωχές, αμοιβαία κεφάλαια, παράγωγα, ασφαλιστικά προϊόντα. Μπορεί σκεδόν κανείς να μην καταλαβαίνει περί τίνος ακριβώς πρόκειται, όμως, η δυνατότητα πρόσβασης όλων «εκδημοκράτησε» τα κέρδη, αλλά και τους κινδύνους.

Δε θα έπρεπε να γίνει κάτι για να περιοριστούν οι κίνδυνοι; Να απαγορευτούν κάποια «στοιχήματα» υψηλού ρίσκου;

Όλο το χρήμα σήμερα είναι δανεικό. Όλη η οικονομία στηρίζεται σε πιστώσεις. Οσο διευρύνονται οι πιστώσεις τόσο πιο πλούσιοι γινόμαστε, μέχρι να σκάσει η φούσκα. Βεβαίως, θα έπρεπε να αλλάξουμε πορεία, αλλά δεν Ήερούμε πώς. Επιπλέον, αυτοί που θα χάσουν θα είναι πάλι οι φτωχοί. Η επιστροφή γι' αυτούς

στην προτεραιότητα κατάσταση θα είναι επιβιώσει.

Αηλαδή, βρισκόμαστε σε αδιέξοδο...

Η ελπίδα για υψηλή ανάπτυξη χωρίς ρίσκο είναι φρούδα. Δείτε το παράδειγμα της Ελλάδας. Ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν πολύ υψηλός για πολύ καιρό, ενώ η αθέτηση της παραγωγικότητας ήταν περίπου αρνητική. Ήταν οφθαλμοφανές ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Αλλά οι πολιτικοί, οι τραπεζίτες, οι πολίτες εθελοτυφλούσαν. Δεν κοιταζαν γύρω τις άλλες κοινωνίες, που προσπαθούσαν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, με θυσίες. Ήβλεπαν ότι η Ελλάδα γινόταν ένα από τα ακριβότερα κράτη της Ευρώπης και το αγνοούσαν. Ήταν προφανές ότι η ελληνική οικονομία ασθενούσε σε σχέση με τις άλλες, αλλά κανείς δεν έκανε τίποτα γι' αυτό, μέχρι που ήρθαν οι αγορές και είπαν ότι το σύστημά σας δεν είναι αξιόπιστο. Και

Στην Ελλάδα με μικρές κινήσεις μπορείτε να έχετε εντυπωσιακά αποτελέσματα

τώρα όλοι κατηγορούν τις αγορές. Το ίδιο κάναμε κι εμείς στην Αμερική, όταν Ήεπασσε η χρηματοπιστωτική κρίση. Ψάχναμε να βρούμε ποιον να κατηγορήσουμε, αλλά το πρόβλημα μεγεθυνόταν.

Το ζητούμενο σήμερα είναι τι μπορεί να κάνει η Ελλάδα...

Η Ελλάδα μπορεί να λύσει το πρόβλημά της. Αλλά χρειάζεται λίγη κοινή λογική. Στην Ελλάδα υπάρχουν τόσο πολλοί τομείς που επιδέχονται βελτιώσεις, ώστε με μικρές κινήσεις θα έχετε εντυπωσιακά αποτελέσματα. Είναι οφθαλμοφανές ότι χρειάζεστε αναδιανομή, ότι πρέπει να χτυπήσετε τα καρτέλ, ότι πρέπει να βάλετε τους ανθρώπους να πληρώνουν φόρους, ότι πρέπει να παράγετε περισσότερο, ότι χρειάζεστε περισσότερη διαφάνεια στα δημόσια οικονομικά, ότι, ότι...

Δε θα έπρεπε να μας συνδράμει στην κρίση η ΕΕ;

Κοιτάξτε, όταν δημιουργήθηκε η ΟΝΕ δεν είχε προβλέψει έναν μηχανισμό για να αντιμετωπίσει μια κρίση σαν τη σημερινή. Αυτό που ενδιαφέρει τώρα τους Ευρωπαίους είναι να μην αφήσουν το ΔΝΤ να ασχοληθεί μαζί σας. Γιατί εάν το κάνει θα ασχοληθεί με την ΟΝΕ συνολικά, 14 μέλη της οποίας δεν ικανοποιούν τους όρους για τα ελλείμματα. Αυτό δεν θα άρσσε καθόλου στη Γαλλία ή στη Γερμανία, γι' αυτό και προτιμούν να διαχειριστούν εσωτερικά την ελληνική κρίση. Το πρόβλημα όμως και σ' αυτή την περίπτωση θα είναι πολιτικά μεγαλύτερο. Θα ήταν πολύ

καλύτερα για την Ευρώπη να βρίζουν οι Έλληνες το ΔΝΤ, παρά να κατηγορούν για τα δεινά τους το Βερολίνο ή τις Βρυξέλλες. Κι αυτό διότι η ΕΕ είναι πολύ εύθραυστη και δεν αντέχει πολλές πιέσεις σ' αυτή τη φάση. Το ΔΝΤ είναι το καλύτερο εργαλείο για να αντιμετωπίσει το ελληνικό πρόβλημα, αστόσο οι Γάλλοι και οι Γερμανοί δεν θέλουν να γίνει αυτό. Γι' αυτό και θα κάνουν κάτι ώστε να λύσουν το ελληνικό πρόβλημα, πριν παρασύρει στην καταστροφή το ευρώ. Ουσιαστικά θα προσπαθήσουν να ανακυκλώσουν την κρίση - κάτι που θα προκαλέσει βεβαίως την επόμενη κρίση, αλλά δεν βλέπω άλλη διέξοδο.

Πιστεύετε ότι οι Μέρκελ, Σαρκοζί και Σία που απειλούν να «ξεδοντιάσουν» τους κερδοσκόπους θα το κάνουν;

Στα τρία χρόνια που κρατάει η κρίση δεν έχουν κάνει τίποτα. Γιατί να πιστέψω ότι θα κάνουν από δω και πέρα; Άλλωστε χρειάζονται αυτά τα «σκοτεινά» κομμάτια των αγορών. Ποιος άλλος θα αγοράσει τα τοξικά που έχουν κρατηκοπηθεί και πρέπει να πουλήσουν; Ποιος άλλος θα αγοράσει το χρέος; Αυτά που λένε δεν είναι αξιόπιστα. Λαϊκίζουν. Τα βάζουν με τους τραπεζίτες. Όμως έχετε δει κανέναν τραπεζίτη στη φυλακή;

Δεν είστε πολύ αισιόδοξος...

Πιστεύω ότι αυτό το είδος των προβλημάτων του καπιταλισμού δεν πρόκειται να επιλυθεί από τους πολιτικούς. Έχουμε ένα πρόβλημα συλλογικής μαθησιακής ανάγκης, το οποίο μοιράζονται οι πολιτικοί, οι επιστημονικές αρχές, οι επενδυτές και οι κερδοσκόποι. Όλοι λένε αυτό το είδος της κρίσης δεν πρόκειται να επαναληφθεί, αλλά κάνουν λάθος. Οσο πιο περίπλοκο γίνεται το χρηματοπιστωτικό σύστημα τόσο μεγαλύτερα είναι τα περιθώρια του λάθους. Έτσι είναι το σύστημα που δημιουργήσαμε.

Δεν μπορούμε να το αλλάξουμε;

Όχι, εκτός εάν θέλουμε να γυρίσουμε στη ζωή στις απλιές ή να ζούμε από το ψάρεμα.

Όμως και η συνεχής ανακύκλωση της κρίσης δεν αποτελεί διέξοδο...

Πράγματι, αλλά με την ανακύκλωση κερδίζουμε χρόνο. Η Citibank για παράδειγμα ετοιμάζεται να βγάλει τις επόμενες μέρες ένα νέο καινοτόμο χρηματοπιστωτικό προϊόν, πιο προχωρημένο από τα CDS, το CLX. Υπόσχονται ότι αυτό θα καταλείψει καλύτερα το ρίσκο, ότι θα λύσει το πρόβλημα. Κάθε καινοτομία Ήεπεινά την κρίση και προετοιμάζει την επόμενη. Αυτός είναι ο τρόπος που προσδεύουν οι αγορές τις τελευταίες δεκαετίες. Τα τελευταία είκοσι χρόνια είχαμε εκατό κρίσεις και παρ' όλα αυτά μεγάλη ανάπτυξη. Ο μόνος τρόπος να γλιτώνουμε την ύφεση είναι η χρηματοπιστωτική καινοτομία. Πρέπει να συμφιλιωθούμε με την ιδέα ότι ζούμε σε έναν κόσμο με μέγαρα ρίσκα.